

подтвърдява и отъ днешнитѣ учени. Старитѣ сѫ живѣли на Югъ, дѣто климатътъ е по-благоприятни, и тѣхнитѣ дружествени обичаи бѣха прости, а живѣянietо легко, дордѣто човѣкъ у съверозападнитѣ страни на Европа има да са бори съ суровъ климатъ, зимно време да мръзне отвѣнь мѣрката, а лѣтѣ да търпи голѣма жега, — да надвиша чѣсто вредносни испарения отъ земята що населява, да борави презъ сичкиятъ си животъ у задушенитѣ фабрики и ржкодѣлници, съ мѣка и напрѣганie да изважда своите и на своята челяди прехрана, най-сетиѣ да бѫде изложенъ на нехелнитѣ дружествени обичаи и пр. Сичкиятѣ тѣзи като пресмѣтнемъ, ще познаемъ, че и сега човѣкъ може да живѣе колкото сѫ живѣли нѣкога и неговитѣ праѣдове; тогава несумнено той живѣе дѣлго, защото би ги надминалъ ако живѣеше въ ония обстоятелства, у които тѣ живѣяха. Нашитѣ потомци, като че са примичатъ къмъ онуй „Златно време“ — не каже зреѣстъта на човѣшкиятъ умъ и неговиятъ свободенъ духъ, което нашитѣ праотци на да ли сѫ имали.

Било що било, иъ тукъ ний нека да са попитаме просто: отдѣ сегашнитѣ хора не живѣятъ толкова, колкото имъ е описано? Защо въ нашиятъ, божемъ, образованъ свѣтъ ранното или тъкмо въ зреѣлиятъ възрастъ умирание е правило, а дѣлбоката старостъ исключение, що са има като нѣщо отвѣнредно?

Мѣчно е, наистина, да са отговори на туй питане, изобщо за сичкиятѣ народи по свѣта, защото съвѣти народъ има свойтѣ дружествени обичаи и не живѣе подъ еднакви условия или обстоятелства, които, както са рече по-напрѣдъ, иматъ голѣмо влияние на човѣшкиятъ животъ; нѣ ний не са ограничимъ само въ истълкуванietо на слѣдующитѣ:

Подъ думата обстоятелства трѣба да разумѣваме природната средина (климатъ — въздухъ), у който човѣкъ си навърта а подъ думата дружествени обичаи, навикъ и нрави, що получаваме или по свонитѣ народни предания или отъ други народи, като мислимъ, че тѣ сѫ полезни за живота ни. Човѣкъ е способенъ да менува както едното, тѣй и другото да докарва, а то не каже че той може по своята воля и убѣждение да направи чото животътъ му както и животътъ на неговитѣ потомци, да бѫде по-траенъ.

Онези жители, които населяватъ нѣкои блатисти (мочурли-